

Memo

Aan : Aad Noordemeer - CDA fractie
Van : Eefke Goossen, Dirk Docter
CC : Frank van Rooijen en Gera Koopmans
Ons kenmerk : 12int00632
Datum : 16 maart 2012
Betreft : technische vragen over de Nota Wonen Zorg Welzijn

Op maandag 12 maart ontvingen wij van u technische vragen over de nota Wonen, Zorg en Welzijn. In deze memo vindt u onze antwoorden op deze vragen.

We maken bij de beantwoording onderscheid in technische vragen en vragen die wij niet als technisch beoordelen. De niet-technische vragen kunnen indien gewenst tijdens de voorbereidende vergadering over de nota Wonen, zorg en welzijn mondeling door de portefeuillehouder worden toegelicht.

Vraag 1: in welke mate is het bij het in beeld brengen van trend en beleid ook gebruik gemaakt van door de patiënten/ consumentenbeweging ontwikkeld materiaal, zoals de website www.tzt2020.nl? Zo niet, waarom niet?

Voor het in beeld brengen van trends en beleid hebben we gebruik gemaakt van verschillende bij ons beschikbare en bekende informatiebronnen, van landelijke verkenningen (bijvoorbeeld door het Centraal Bureau voor de Statistiek) tot meer regionale en lokale onderzoeken (zoals Wat beweegt ouderen op de woningmarkt – een kwalitatief onderzoek naar woonwensen van ouderen in Gelderland). Het betreft hier diverse bronnen, enkelen ook afkomstig vanuit de consumentenhoek of gebaseerd op ondervraging van de consument. Zo hebben we contact gehad met Zorgbelang Gelderland, een consumentenorganisatie voor gebruikers van zorg en welzijn in onze provincie en maakten wij gebruik van de rapportage van Alzheimer Nederland voor onze gemeente .

Daarnaast is voor onze gemeente een Fortuna-rapportage opgesteld. Dit is een raming op het gebied van wonen en zorg. Gebaseerd op landelijke woningbehoeftenonderzoeken (WBO, WoON), en de bevolkingsprognoses uit Primos.

Op basis van deze gegevens geeft Fortuna per kern een vooruitberekening van de behoefte aan verschillende woonvormen met zorg. Deze analyse hebben we vervolgens in de klankbordgroep met betrokken partijen besproken en getoetst en leidt tot de gepresenteerde opgaven.

De website www.tzt2020.nl over de toekomst van de thuis zorg was ons niet bekend. Onze partners in het platform maakten hier ook geen melding van.

Vraag 2: op pagina 47 wordt de inzet van casemanagers genoemd. Wat is het beeld richting toekomst, gelet op de voorziene overheveling van de begeleiding naar de gemeente en het standpunt dd 25/3/2011 van het CVZ om de functie verpleging op termijn naar de Zvw over

te hevelen? M.a.w. is er een voldoende scherp beeld van wat op de gemeente af komt en hoe moeten we hier op inspelen, wat zijn onze partners en wat bepaalt hun positie?

Op 18 april vindt een regionale bijeenkomst plaats over de Decentralisatie begeleiding. Alle Overbetuwse raadsleden zijn hiervoor uitgenodigd.

Volgende week ligt er over dit onderwerp een maatwerkrapportage van Menzis (niet openbaar) ter inzage voor de raadsleden. Alle aanbieders, kosten en grondslagen zijn bekend, beschreven en in tabellen geplaatst.

Verdere oordelen hierover beschouwen we als niet-technisch.

Vraag 3: pag. 48. Kunt u aangeven waarom de nota uitgaat van het perspectief als verwoord in de bijlage en ander invalshoeken buiten beschouwing laat? Welke feiten c.q. analyse heeft u tot uw beschikking die de stelling uit de bijlage plausibel maken?

Waar het college te maken krijgt met bekostiging van opvang (WMO, begeleiding, dagbesteding et cetera) spreken wij de voorkeur uit voor een cliëntvolgende bekostiging. Dit uitgangspunt maakt onderdeel uit van de visie Decentralisatie Begeleiding die wij u op 18 april in regionaal verband aanbieden.

De genoemde invalshoek betreft een weergave van ontwikkelingen. Bespiegelingen van prikkels en kansen beschouwen wij niet als technische vragen.

Vraag 4: als wij b.v. de trends bij dementie zien (gezondheid), wat is dan de bandbreedte van de benodigde intramurale capaciteit (ga even uit van de vorm van wonen die voor zzp 5 en hoger is) en is er een door alle relevante partijen gedeeld beeld over de (bandbreedte van de) opgave die daarbij hoort?

Beleidsspoor 6 'blijvend verzorgd' gaat in op kleinschalig beschermd wonen, intramuraal wonen en de belangrijkste opgaven op dit gebied. Eén van de afspraken voortkomend uit deze nota is dat de zorginstellingen op dit vlak een toekomstvisie opstellen. Hierin komen vraag en aanbod aan bod. Voor aantallen verwijzen we u naar het factsheet 'Kleinschalig Groepswonen in Overbetuwe' van de provincie Gelderland (via www.gelderland.nl te raadplegen). Hierin wordt geconcludeerd dat er op termijn (tot 2020) een tekort in het aanbod op loopt van 52 nu naar 63 plaatsen. Advies is kleinschalige projecten te realiseren in Elst, Herveld en Heteren, Zetten, Driel, Oosterhout en Andelst. Dit advies wordt ook in de nota Wonen, zorg en welzijn (door alle partijen) overgenomen en zal nader worden uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma.

Vraag 5: onze concrete vraag is of op deze punten met partijen de opgave is verkend, in hoeverre partijen dit zelf kunnen en willen oppakken (in hoeverre verzekeraars en gemeente dit kunnen stimuleren) en is er vanuit die opgave bijvoorbeeld wel of niet een rol gewenst van de gemeente bij het in de gehele gemeente beschikbaar komen van glasvezel? Zijn concepten als PAL4, MEXtra, caire.nu in de ogen van de gemeente en in de ogen van partijen wel of niet zinvol? Wat kunnen partijen daarbij van elkaar verwachten? Ziet u hier wel of niet een gemeentelijk belang, gelet op de burgers en gelet op de verwachte overhevelingen uit de AWBZ in de komende jaren?

De opgave om te vernieuwen, bijvoorbeeld door zorg op afstand en domotica onderschrijven wij in de nota om het zelfstandig wonen te bevorderen. Het is daarom benoemd als één van de activiteiten ter bevordering van zelfstandig wonen en wordt binnen het op te richten Platform WZW opgepakt.

Ook krijgt dit een plek in de toekomstvisie over de ontwikkeling van zorgcentra die door de zorginstellingen wordt opgesteld.

Voor uw vraag over glasvezel verwijzen we u naar de komende beantwoording van uw eerder gestelde schriftelijke vraag over dit onderwerp (S-131 met als onderwerp 'glasvezel in Overbetuwe').

Rondom domotica bestaan er verschillende concepten. Recent startte Woningstichting Heteren bijvoorbeeld een pilot op het gebied van domotica. De gemeente nam deel aan de projectgroep (Loket Samenleven; WMO-loket). Deze pilot wordt uitgevoerd door adviesbureau Usus. Opdracht luidt om sleutelfiguren (beheerders, woningopzichters, woningontwerpers, corporaties, WMO-consulenten) de mogelijkheden van domotica onder de aandacht te brengen, zodat zij hierover actief inwoners kunnen informeren.

De door u genoemde concepten zijn ons niet bekend. De nota neemt een positief standpunt in ten opzichte van domotica-voorzieningen. De uitwerking of toepassing ervan zal in een later stadium in het Platform WZW worden opgepakt.

Dit passend binnen de doelstelling uit de nota om mensen zo lang mogelijk zo zelfstandig mogelijk te laten wonen.

Vraag 6: kunt u aangeven waarom hier niet voor is gekozen en/of welke andere actie is ondernomen om de blik breed genoeg te krijgen?

Voor de totstandkoming van de nota hebben we er om praktische redenen bewust voor gekozen een selecte groep relevante partijen te betrekken (in een klankbordgroep), ons beseffende dat er veel meer partijen en deskundigen werkzaam zijn op dit vlak. In de uitvoering binnen het platform WZW werken we naar concrete projecten en zullen we per activiteit of project de gewenste en benodigde kennis en kunde betrekken.

Eén van de doelen van het platform is kennis- en informatieuitwisseling en het signaleren van relevante ontwikkelingen en initiatieven (zie pag. 41 van de nota). Het is daarom aan het platform om straks deze brede blik te bewaken en per thema voldoende deskundigheid bij elkaar te brengen.

De lijst namen die u overlegt nemen wij voor kennisgeving aan.

Vraag 7: kunt u aangeven hoe u tegen het belang van de eerste lijn voor met name de zorg voor kwetsbare ouderen aankijkt, welke trends u ziet en wat de rol van de gemeente irt de eerste lijn (inclusief de zorginkopers voor die eerste lijn) zou kunnen zijn? Kunt u tegen die achtergrond aangeven hoe u tegen de lopende initiatieven aankijkt en kunt u aangeven wat er geleerd is van de (vooralsnog) mislukte trajecten in Heteren en Westeraam?

Antwoord op de vraag naar het belang van de eerste lijn in de zorg (voor kwetsbare ouderen) beschouwen wij niet als een technische vraag. De eerste lijn zal een plek krijgen bij de uitwerking van projecten waar dit aan de orde is. Van mislukte trajecten in Heteren en Westeraam is ons niets bekend.

De eerste lijn bevindt zich in de onderste balk van de piramide op pag. 5 van de nota: beleidsspoor een sterke samenleving. Uitwerking vindt onder andere plaats via de Decentralisatie Begeleiding en zal zichtbaar zijn in de Brede School, vrijwilligersbeleid, het Loket Samenleven en de samenwerking met de huisartsen, KernPunten, consultatiebureaus, het maatschappelijk werk en de geestelijke gezondheidszorg.

Waar u om standpunten en opvattingen vraagt, beschouwen we deze als niet-technisch.

Vraag 8: wat is - vanuit de vraag bezien - de vernieuwingsopgave voor de komende 10 jaar en wat betekent dit voor het spel dat gespeeld moet worden? Waar overlappen verantwoordelijkheden, welke bijdragen kan je als gemeente redelijkerwijs verwachten van andere partijen? Kunt u een dergelijk beknopt overzicht geven of is een dergelijk overzicht niet voor handen?

Vanuit de vraag gezien (vanuit de inwoners en cliënten dus) betekent dit de confrontatie met de zelfredzaamheid en de eigen verantwoordelijkheid. Begeleiding en Jeugdzorg komen voor rekening van de gemeente. Intramurale zorg is voor rekening van investeerder, exploitant en zorgverzekeraar.

Als u de vraag van de aanbieders bedoelt, dan speelt het spel van exploitatie met de bijbehorende risico's zich buiten verantwoordelijkheid van de gemeente af. Dat geldt zowel voor de formele aanbieders als de PGB-aanbieders.

Wij kunnen u op dit moment nog geen overzicht leveren. De rollen en verantwoordelijkheden van partijen verschillen en verschuiven per project, waarbij elke partij zijn eigen belang kent en zijn onderhandelingspositie zo goed als mogelijk verzilvert (inclusief de gemeente).

Vraag 9a: Kunt u nog eens beschrijven wat de oorspronkelijke opzet van de kernpunten was, hoe die zich oorspronkelijk verhielden tot het uitrollen van huisbezoeken door Stuw en hoe die zich verhielden tot de aanbieders van intramurale zorg en dagbesteding in Overbetuwe?

Het collegebesluit van 22 mei 2007, ter kennisname aan de Commissie Burger op 28 juni 2007, biedt inzage in de opzet. Die bestaat uit de inrichting van 'huiskamers' in de kernen, waar mensen met een beperking deel kunnen nemen aan activiteiten. In de opzet paste ook de vrijwilligersgroep die bezoekers desgevraagd het aanbod van de WMO duidelijk maken. STUW verzorgt de coördinatie van de KernPunten en trekt daarbij op met een aantal zorgaanbieders (die alle een bijdrage inleggen plus de exploitatie van de locaties dragen). De vrijwilligers die destijds namens Stuw functioneerden, zetten zich nu in als vrijwilliger van de exploitant van het KernPunt.

Stuw verrichtte ooit een eenmalige actie met huisbezoek bij de start van de WMO in Oosterhout. Daarop volgde het initiatief van Overbetuwe Vitaal in Zetten/Hemmen. Een groep inwoners bezoekt jaarlijks de kerngenoten van 75 jaar en ouder. Daarop volgde het initiatief van Attentwonen (Tertzio) om de ouderen vanaf 70 jaar in Elst te bevragen (eenmalig) opdat de zorgaanbieder scherp beeld krijgt van de wensen van thuiswonende senioren. Het college stelt er prijs op als alle ouderen vanaf 75 jaar jaarlijks thuis worden bezocht. Het college legde de opdracht bij Stuw neer om, aansluitend aan de bestaande initiatieven, dit sluitend voor elkaar te krijgen. Stuw werft een groot aantal vrijwilligers en zorgt voor de scholing van betrokkenen.

Initiatiefnemer van het eenmalige onderzoek 70 plus in Elst is Attentwonen. Verzorgingshuis Tertzio probeert daarmee vast te stellen wat men kan betekenen voor senioren die thuis wonen.

Vraag 9b: hoe is op dit moment de organisatie van de kernpunten geregeld en welke inzet gekoppeld aan welke middelen in de kernpunten gestoken wordt door Stuw en door AWBZ-zorgaanbieders?

Onderdeel van de jaarlijkse bijdrage aan Stuw is een bedrag voor coördinatie van KernGezond en de KernPunten (afgerond € 50.000; het budget maakt deel uit van het bedrag dat Stuw ontvangt met de omschrijving 'Wmo-ondersteuning'). Dat is inbegrepen training en deskundigheidsbevordering van vrijwilligers. De deelnemers aan KernGezond (Tertzio, Driestroom, Philadelphia, STMG, Samen Zorgen, Stuw en MEE) leggen ieder € 5.000 aanvullend in. Afspraak onder de deelnemers van KernGezond is (bovendien) dat de kosten voor de huisvesting van de KernPunten en de activiteiten die er plaatsvinden door de exploitant zelf worden opgebracht. Die kosten komen dus niet voor rekening van Stuw of de subsidie. Vijf van de zeven leden van KernGezond kennen een bekostiging die (geheel of gedeeltelijk) afkomstig is uit de AWBZ.

Vraag 9c: vindt u het belangrijk dat de kernpunten onafhankelijk staan ten opzichte van de zorgaanbieders in Overbetuwe of kiest u ervoor de zorgaanbieders met gemeentelijke subsidie outreachend te laten werken?

Tot op heden zijn de KernPunten initiatief van de genoemde organisaties, die gezamenlijk optrekken onder de titel KernGezond. De KernPunten vallen daarmee onder verantwoordelijkheid van de betreffende instellingen en zijn van hen afhankelijk. Op het niveau van de kernen staan inwoners elkaar bij. Opzet is dat bij eenvoudige hulpvragen inwoners (via de KernPunten) de weg gewezen worden naar Stichting Meldpunt en/of Loket Samenleven. De situatie in de nabije toekomst kan wijzigen als de gemeente de Decentralisatie Begeleiding inhoud geeft. KernPunten zullen daarbij een functie vervullen, maar de toekomst ervan overstijgt de technische beantwoording van dit moment.

Vraag 9d: welke prestatieafspraken zijn met wie over de kernpunten gemaakt?

Er bestaan geen prestatieafspraken over de KernPunten. Stuw verzorgt de verantwoording voor de coördinerende personele inzet en (zeer beperkte) overige kosten. Alle overige kosten (huur, activiteiten) komen Stuw niet tot last en zijn niet zichtbaar in de financiële verantwoording.

Vraag 10a: wij hebben begrepen dat er voor Herveld een document is waarin de genoemde zaken op een rij zijn gezet inclusief diverse financiële aspecten. Kan de raad dat document/die documenten ontvangen?

Woonstichting Valburg heeft een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) op laten stellen door bureau Rebel. De gemeente heeft hiervoor gegevens aangeleverd die gaan over het maatschappelijk vastgoed. Het rapport is wellicht op te vragen bij Woonstichting Valburg. De gemeente heeft zelf geen onderzoek gedaan naar ideeën betreffende ontwikkelingen in Herveld-Andelst.

Vraag 10b: hoe ziet de gemeente voor Herveld en Oosterhout het verdere traject het komende jaar? Moeten die ontwikkelingen wachten op verdere visievorming of wordt onderkend dat hier wellicht op korte termijn het momentum moet worden benut.

Woonstichting Valburg heeft het college gevraagd deel te nemen aan de kerngroep van participanten in Herveld-Andelst. Het college heeft besloten eerst in gesprek te gaan met de Woonstichting, omdat nog niet duidelijk is wat van de gemeente wordt verwacht. Dit gesprek zal plaatsvinden in week 11. Naar aanleiding van dit gesprek zal het college een besluit nemen over de wijze waarop de gemeente betrokken zal zijn bij deze ontwikkelingen. Eventuele betrokkenheid zal uitsluitend het maatschappelijk vastgoed betreffen. In de ontwikkelingen van de Hoge Hof speelt de gemeente geen rol.

Vraag 10c: welke actie onderneemt de gemeente (ism de gemeente Nijmegen en de betrokken zorgkantoren) om voor Oosterhout een nieuwe aanbieder aan te trekken?

Gemeente onderneemt op dit punt geen actie. De toekomstvisie over zorgcentra (deze wordt opgesteld door de zorginstellingen) is een uitvoeringsactie waarin deze vraag een plek zal krijgen.